

פתיחת ועידת אחדות העבודה הפועלי-ציון: עסקנים בן-אהרון, אלון, גלילי, ארם, בריהורה וזכרמן זמנים חדשים, זמירות חדשות

העם

האזרח השמי

כל מהמכה צריכה שמישהו יתחיל בה. לפני שהעם היה יכול לחצות את ים-סוף, היה צורך בנחשון שיקפוז לתוך המים. בשבוע שעבר קרה מקרה כזה בירושלים: בעלי-החי הראשון מאס בגבולות החוצים את המרחב לאורך ולרוחב, והתוצצים בין עמיו אכולי-השנאה.

המהפכן היה חמור ירושלמי רגיל. הוא ברח מבוליו העברי לתוך שטח-ההפקר, סירב בהחלט גם לעבור לשטח הירדני. כך נשאר שעה ארוכה בין המדינות, אורת חופשי של המרחב השמי, עת צעקו לעברו בני שתי המדינות וביקשו למשכו אליהם.

ההיסטוריה אינה מסטרת באיו מדינה בחר החמור לבסוף, או אם נשאר חופשי בשטח ההפקר. אך כמו האתון של בלעם, הוכיח שתמור יכול להיות חכם יותר מכמה עשרות מיליוני בני-אדם.

ספוגות

בגדי המלך

„החבר הנכבד הפתיע את האופוזיציה כשהיא מתרחצת בים. הוא לקח את הבגדים שלה והשאיר אותה במערומיה.“ הטיח די-ז' ראל, באחד מנאומיו הגדולים, בפני ראש-הממשלה הבריטי. אולם היה זה כאין וכאפס לעומת מיבצע המפלגה לאחדות העבודה הפועלי-ציון בשבועות האחרונים. היא הלכה בשפת-הים הפוליטית, סתבה את הבגדים של אנשים רבים. השבוע הוצגו כולם בתערוכת-אופנה מסחררת, בוועידת ה-ארצות של המפלגה באולם הקונצרטים ה-תל-אביבי.

הראשון שמצא בגד חדש היה יצחק בן-אהרון, שהוציא עוד לפני הוועידה את ה-סיסמה של „פדרציה שמית“. בצורה מתונה יותר הועמדה הסיסמה בפני ציבור לובשי החולצות הלבנות גם באולם הוועידה, כהר-כהה שיש למפלגה מה להגידו בעת המרחב.

גם יבאל אלון לא טמן את ידו בצלחת. תחת זאת טמן אותה בכיסיהן הרעיוניים של קבוצות אחרות. היצע אלון, עסקן מפ-לגתי ההולך בתלם זקני המפלגות: להטיל פיקוח ממלכתי על המפלגות, לחייב אותן לפרסם דו"ח על עסקיהן הכספיים. אלון העמיד פנים כאילו גילה זה עתה רעיון זה, שכה להזכיר שנלקח — כמו רעיון הפדרציה השמית — מדפי העולם הזה, וחוגים אחרים שמפלגתו משמיצה אותם בשאר ימות השנה.

עסקן מילגמי שלישי הצטרף לתזמורת. זאב צור חזר על תביעה מפתיעה של אלון: להאריך את שרות-החובה של צעירי ישראל לשלוש שנים, להוציא את הצעירים מכל העבודות העירוניות, לשלחם בכוח לתפקידים „חלוציים“.

סאלאט חטוף. לבגדים הנאספים בשפת-הים מכל הבא ליד, יש תכונה רעה אחת: לרוב אין הם מתאימים לגופו של הלוקח. ברוע מזה: אין הם מתאימים גם זה לזה.

כך קרה גם לאוסף הבגדים המופקעים של אחדות-העבודה. רעיון הפדרציה השמית וההשתלבות במרחב עמד בסתירה גמורה לכל מעשי המפלגה. שהיא קיצונית ביותר בגישתה האנטי-ערבית. דוגמה יפה: באותה ועידה עצמה היצע משה כרמל לכבוש ב-חזרה את עזה.

הרעיון של הריסת המשטר המפלגתי היה יפה, אולם באותו יום עצמו יומה אחרית-העבודה קונניה קטנה בעכו, גירשה שם את נציג מ"מ מן השלטון. השתלטה על כסאו של סגן-ראש-העיר, במשכורת טובה. הרעיון של הארכת שרות-החובה לשם חלוציות-בכוח, מעין דגית-עש-שיריים

במדינה

צבאיים, לא היה אפילו יפה. הוא חזיר יותר מדי את „שרות-העבודה“ של גרמניה הנאצית.

אולם איש לא התחם לרעיונות אלה ב-רעיונות-יתר. היה ברור שסאלאט זה הוכן בחפזו לצורך סעודת-הועידה. לא היתה כל כוונה להכניסו לספר הבישול הרשמי של המפלגה. מטרתו היתה רק להסתיר את השאלה הגדולה, שנשארה פתוחה בסיום הוועידה בדיוק כמו בראשיתה: לשם מה קיימת המפלגה בכלל?

פיצויים

עסקי חבר הפרלמנט

„אני מקהה שיבוא יום וימנו אותי לקונ-סול-כבוד של ישראל בעיר מולדתי, האנ-ברו“ אמר ד"ר אוטו היינריך גרפה, כשדמעות נוצצות בעיניו, בשעת ביקור בישראל. „אני המוטור של מכות השילומים! הכרז ב-פעם אחרת, בגרמניה.“

השבוע עמד עורך-הדיון הגרמני המצליח, חבר הפרלמנט של בון וראש ועדת-השי-לומים שלו, בצרה. המוטור יצא משימוש.

אלמנה בשם כץ. גרמה לכך אשה תל-אביבית, אלמנה בשם שרה כץ. לפני שנתיים פנתה לעורך-הדיון בתל-אביב, ביקשה ממנו להגיש בשמה תביעה לפיצויים אישיים, על הריגת בעלה במחנה-ריכוז, והרדיפות שסבלה היא ובנה אליאס בגרמניה. עורך-הדיון התל-אביבי הסכים עמה שינכה שכר-טרחה בגובה 15% מכל סכום שתקבל, כנהוג בארץ. אחר-כך התקשר עם גרפה, בעל משרד פרטי גדול למשפטים בהאנובר, והטיל עליו לייצגו בגרמניה.

בינתיים עזבה האשה את הארץ, בהשי-אירה אחריה את בנה, המשרת בצה"ל. היא השתקעה בגרמניה, התקשרה עם גרפה ב-משרדו. המזל האיר לה פגים: גרפה הודיע לה שקיבלה סכום גדול: 40 אלף מארקים מיד, ופנסיה חודשית לכל ימי חייה. יחד עם ההודעה צירף גרפה חשבון של שכר-טרחה בסך 9069 מארקים (כ-4500 ל"י). אולם לאלמנה כץ לא היה כל חשק לשלם. היא טענה שהסכום שלה עם עורך-

הדיון התל-אביבי בטל, מאחר שירדה מי-ש-ראל. כשאיימה להגיש משפט נגד גרפה, נכנע הלה. הוא החזיר לה 8500 מארקים. „אחוזי הצלחה“! בזה לא נגמר ה-ענין. כי בינתיים הוגשה תלונה לאגודת עורכי-הדיון הגרמניים נגד גרפה. על לקיחת שכר-טרחה בצורת אחוזים מן הסכום ש-הושג, דבר שהוא אסור בגרמניה. לשוא הצטדק גרפה כי שכר-טרחה כזה חוקי בהחלט בישראל, וכי גבה את הסכום למען עורך-הדיון התל-אביבי.

האגודה הגרמנית פנתה לתובע הכללי, ביקשה ממנו לבטל את חסינותו של גרפה כחבר-פרלמנט, כדי לערוך לו משפט מש-מעתי. אולם גם בכך לא תמו צרותיו של עורך-הדיון הממושקף, בעל הטף הצנום. כי בינתיים התלבש על הענין חבר-הפרלמנט יעקוב זיל, בן המפלגה הנוצרית-דמוקרטית. הוא טען כי גרפה הסוציאלי-דמוקרט ניצל את תפקידו לרעה.

טען דיל הזקן (71), הנמנה עם חוג קטן המנהל מלחמה חשאית נגד כל מערכת-השילומים: גרפה אמר פעם שהוא מטפל במשרדו הפרטי ב-30 אלף תביעות פיצויים. לאור חשבון האלמנה כץ, אפשר להסיק שהרווח מן הפיצויים האישיים של קרובות הנאצים סכום אגדתי של 288 מיליון מארק (כ-144 מיליון ל"י). באותו זמן כיהן כיושב-ראש ועדת-השילומים של הפרלמנט, דבר שעזר לו להשיג לקוחות.

לשוא הכחיש גרפה חשבון זה. לשוא סיפר גם כי נתן בשעתו לשרה כץ הלואה אישית של 500 מארק, מכיסו הפרטי. הוא קיבל רמו מתאים ממפלגתו, התפטר השבוע מתפקידו כיושב-ראש הוועדה. כי בגרמניה אין שום מפלגה חפצה לחפות על מעשים הע-לולים להיראות לציבור-הבוחרים כמסולפים.

• בארץ אסור לגבות שכר-טרחה בצורת אחוזים מתוצאות תביעה משפטית, אלא ב-מקרים מיוחדים, ותוך הודעה על כך לבית-המשפט. אולם מותר לגבות „אחוזי הצלחה“ כאלה מפעולות אחרות. החוק החדש קובע בפירוש כי שכר-הטרחה המסטימלי בעניני-פיצויים מגרמניה הוא 15% מהכסף שיושג.

יעקוב חירותי (מפהק) עם אשתו בשעת כירור בקשתו לשיחרור יום חזש, חחלטה חדשה

בריאות

של רגליים איתנות

בחדר גדול, בצפון תל-אביב, ישבו השבוע תריסר אנשים ותיכנונו מיבצע שיהיה תקדים בישראל. מתחת ללוח-אירועים ענק, אשר השרה אוירה של חדר-מבצעים במטה קרבי, עסקו פעילי אילנשיל פוליו בהכנת הפרטים האחרונים למיצעד הפרטות.

בארצות הברית הפך מיצעד הפרטות מאורע קבוע, כאשר עשרות מיליונים של אזרחים מתייחדים ביום זה עם מוכי שיתוק-הילדים. פרטתה הצטרפו התרומות לקרן איריה, אשר שיקמה את הנפגעים, עזרה למשפחותיהם, והקימה את המעבדות המדעיות שבתוכן נולד תרכיב סאלק.

עוגה ובקבוקים. כדי לעזור לילדים מוכי-גורל אלה התגייסו עשרות רופאים, פיזיותרפאים, אחיות, והורי המשותקים. מוסדות הממשלה הגישו אמנם את העזרה האפשרית, אך עזרה זו לא הספיקה כדי להציע את המפעל על רגליים בריאות. מיצעד הפרטות הועתק מאמריקה לישראל. מיצעד הפרטות יהיה שונה ממפעלי ה-התרמה של מוסדות הסעד למיניהם. במקום להדביק תחיות ביום סרט, או להשתמש בשאר שיטות ההתרמה השיגרתיות, יציע אילנשיל פוליו עשרות דרכים, מקוריות ומ-תובלות בחוש הומור, שבהן יוכלו האזרחים הבריאים לתרום למפעלם. בין השאר:

- שורות של „בקבוקים לאומיים“ אשר יוצבו במקומות ריכוזם של התיירים. על כל בקבוק יודבק סמל לאומי של ארץ אחרת. התיירים, אשר מיצעד הפרטות אינו חדש לגביהם, יכניסו כל אחד את תרומתו לבקבוק הנושא את סמל מולדתו, וכך תיע-רך תחרות מוסוית בינלאומית.
- בבתי-הקפה יוצבו עוגות קרם עני-קיות, עליהן תודבקנה התרומות.
- תצוגות-אופנה בינלאומיות, שהכנסו-תיהן תוקדשנה למיצעד הפרטות.
- תזיות אספרסו מיוחדות ינתנו ל-שותים, אשר יתרמו למיצעד.
- מסכת-עם ענקית, משחקים בינעירוניים בכדורגל, גופים המוניים ועוד אירועים מקומיים גדולים.

מועץ מריבים. מטרת המיצעד, שיתחיל ב-13 לאפריל, היא לאסוף 600 אלף לירות. שלא כמו אירוגני המלחמה בשיתוק בשאר המדינות, לא יוצא כסף זה לבניין מוסדות. אילנשיל פוליו אינו מוסדות לילדים, מקדיש את כספו לטיפול בנפגעים הצעירים. אמר השבוע צבי צעיוני, מראשי מארגני המיצעד: „מטרתנו היא לא תרומות גדולות ממספר קטן של אנשים, אלא תרומות קטנות ממספר גדול ביותר של אזרחים.“

חולדות

הדרך לחירות

שנים עשר חודשים תמימים נוד עורך-הדיון יעקוב חירותי מכלא לכלא, חיכה ב-תחילה לפסק-דינם של שלושת השופטים ה-מחוזיים בתל-אביב, ציפה אחר-כך לתום תקופת העונש, שהוטלה עליו. השופטים פסקו בגור דין: 18 חודשי מאסר. בעת הקראת ההחלטה נראה חירותי מאושר: כי עורך-הדיון ידע כי חודש השחרורים העליונה מוחלת לכל אסיר שלישי מתקופת-מאסרו, אם לא ביצע כל עבירה משמעתית בתחומי הכלא.

חירותי הוחזר לכלא. עד לתום תקופת שני השלישים למצורו, היה עליו לחכות חודש וחצי. כשקרב מועד השחרור פנה לחזרה, ביקש לשחררו, בהתאם לחוק לתימן-דיני עונשין, לפיו נתנה כל פושע מועד מ-פיטור השלישי.

כל פושע מועד נתנה אמנם מפיטור ה-שלישי, אך לא עורך-הדיון שהועלל עליו כי הוא ראש מחתרת. ביום בו צריכה היתה החזרה לדון בבקשת האסיר — שכונה בדי-מנו בפי הממונה על חשבו. כ-איש המסוכן ביותר במדינתנו, ושלושה שופטים מחוזיים